



RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR.422.8.2017.MK

Warszawa, 13 grudnia 2017 roku

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

w związku z prowadzonym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeglądem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym procedur adopcyjnych i problemów, na które napotykać dzieci i rodzice adopcyjni, w załączeniu przedstawiam propozycje zmiany przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368, z późn. zm.).

Proponowane regulacje podyktowane są zarówno zbyt małą liczbą adopcji dzieci starszych przez polskie rodziny, jak i podjętą przez polski rząd w styczniu 2017 roku decyzją dotyczącą ograniczania adopcji z przemieszczeniem dzieci poza granice Polski.

Dane statystyczne Departamentu Strategii i Deregulacji Ministerstwa Sprawiedliwości wskazują, że jedynie ok. 1/3 ogólnej liczby adopcji stanowią adopcje dzieci w wieku powyżej 7. roku życia, z czego istotną część tych adopcji stanowią adopcje wewnątrzrodzinne oraz adopcje zagraniczne. Jak pokazują statystyki, dla dzieci starszych trudniej jest znaleźć rodzinę adopcyjną w Polsce.

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka jedną z przyczyn braku rodzin, które chciałyby stworzyć nowy dom dla dzieci starszych jest niedostateczna pomoc państwa w zakresie wsparcia rodziny adopcyjnej w pierwszym okresie adaptacji dziecka w nowym środowisku rodzinnym.



28 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

Niewątpliwie przyznanie rodzicom adopcyjnym uprawnień do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego – bez względu na wiek adoptowanego dziecka, byłoby jednym z elementów mogących zachęcić przyszłych rodziców do podjęcia decyzji o adopcji.

Zgodnie z przepisami Kodeksu pracy pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie adopcji, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia. W przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, urlop taki przysługuje nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia.

Istotą urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego jest nie tylko sprawowanie funkcji opiekuńczych w stosunku do dziecka, które takiej opieki ze względu na wiek wymaga, ale także zbudowanie więzi dziecka z rodzicami adopcyjnymi. Budowanie więzi, zwłaszcza w przypadku dzieci starszych, jest trudniejsze i wymaga więcej pracy oraz zaangażowania ze strony rodziców adopcyjnych niż w przypadku dzieci małych.

Zaspokojenie potrzeb dziecka adoptowanego potrzebuje od rodziców adopcyjnych znacznego zaangażowania z uwagi na trudną przeszłość i bolesne doświadczenia doznane przez dziecko. Przejmując opiekę nad dzieckiem już częściowo ukształtowanym, rodzicom adopcyjnym należy zapewnić czas na zidentyfikowanie potrzeb dziecka i wejście w nową rolę.

Państwo powinno podjąć wszelkie działania, które umożliwiłyby rozwój więzi pomiędzy adopcyjnymi rodzicami a ich dzieckiem oraz integracją dziecka w rodzinie adopcyjnej. Przyznając rodzicom adopcyjnym urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego, umożliwimy im stałą opiekę, co pomoże dziecku w nawiązaniu prawidłowych relacji w nowej rodzinie, sprzyjać będzie eliminowaniu traumatycznych przeżyć, nadrobieniu opiekuńczo-wychowawczych oraz emocjonalnych zaniedbań.

Podkreślić należy, że położenie rodziców adopcyjnych bezpośrednio po dokonaniu adopcji odpowiada położeniu rodziców biologicznych w chwili urodzenia dziecka. W innych krajach Europy rodzice adopcyjni korzystają na równi z rodzicami biologicznymi z uprawnień do urlopu na zasadach urlopu macierzyńskiego. Wiek dziecka nie ma wpływu na uprawnienie – świadczenie przysługuje w stosunku do dziecka poniżej 18. roku życia.

Z tych względów w pełni uzasadniona jest zmiana przepisu art. 183 Kodeksu pracy i przyznanie uprawnień do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego rodzicom adopcyjnym, niezależnie od wieku dziecka. Uczyni to zadość sprawiedliwości społecznej,

będzie wyrównywać szanse dzieci starszych na wychowanie w środowisku rodzinnym. Niewątpliwie przyjęcie proponowanych rozwiązań prawnych będzie stymulująco wpływać na podejmowanie decyzji o adopcji dziecka starszego oraz wzmocni motywację rodziców adopcyjnych.

Pozostałe propozycje zmian przepisów Kodeksu pracy i ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa są dostosowaniem do zmiany ww. przepisu.

Jako Rzecznik Praw Dziecka wyrażam przekonanie, że troska Pani Minister o dzieci wymagające szczególnej pomocy ze strony państwa będzie asumptem do wprowadzenia zmian ww. ustaw w proponowanym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10a i art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się z uprzejmą prośbą o odniesienie się do powyższej propozycji oraz poinformowanie Rzecznika o podjętych decyzjach.

Wyrażam zgodę
Michał *Michał*